

Aan de gemeenteraad van de gemeente Schoonhoven
Postbus 504
2870 AH Schoonhoven

Nassaulaan 6
2514 JS Den Haag

Telefoon: 070 310 00 00
Fax: 070 356 14 74
secretariaat@onderwijsraad.nl
www.onderwijsraad.nl

Ons kenmerk
20110232/1015

Contactpersoon

Plaats/datum
Den Haag, 14 juli 2011

Uw kenmerk
K511/00607

Doorkiesnummer

Onderwerp
Advies op grond van artikel 76m, zesde lid WVO

Geachte raad,

Bij schrijven van 12 mei 2011, onder kenmerk K511/00607 – ingekomen op 20 mei 2011 – verzoekt het college van burgemeester en wethouders van Schoonhoven de Onderwijsraad om advies uit te brengen over een geschil dat is ontstaan tussen het college en de commissie ex artikel 82 van de Gemeentewet, als bevoegd gezag van de openbare scholengemeenschap voor voortgezet onderwijs het Schoonhovens College te Schoonhoven (verder te noemen: het Schoonhovens College). De Onderwijsraad concludeert dat het verzoek van het gemeentebestuur van Schoonhoven niet ontvankelijk is. Hieronder wordt uiteengezet hoe de Onderwijsraad tot deze conclusie is gekomen.

Bij brief van 24 november 2009 heeft het Schoonhovens College het gemeentebestuur verzocht om de toekenning van een bedrag van € 1.153.293,08, zijnde het bedrag van de al dan niet fictieve onderhoudsvoorziening voor het Schoonhovens College gevormd in de jaren 1997 tot en met 2004. Het Schoonhovens College heeft in deze jaren niet kunnen sparen voor de onderhoudselementen die tot 2005 onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid vielen en die na wijziging van de WVO (Wet op het voortgezet onderwijs) tot de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen behoren. Tevens heeft het Schoonhovens College het gemeentebestuur daarbij verzocht om in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs van de gemeente Schoonhoven een aanvullende bepaling op te nemen waarbij de al dan niet fictieve onderhoudsvoorziening voor het Schoonhovens College over de jaren 1997 tot en met 2004 wordt vastgelegd.

Het college van burgemeesters en wethouders van Schoonhoven is voornemens beide verzoeken van het Schoonhovens College af te wijzen. Tegen dit voornemen tot afwijzing is bij brief van 21 maart 2011 namens het Schoonhovens College ingebracht dat hierdoor het Schoonhovens College ten opzichte van het eveneens in Schoonhoven gevestigde christelijk voortgezet onderwijs wordt benadeeld en dat daarmee de vrijheid van richting en met name de vrijheid van inrichting wordt geraakt.

Het college van burgemeester en wethouders van Schoonhoven verzoekt de Onderwijsraad ter zake voormeld geschil – met toezending van de relevante stukken – advies uit te brengen als bedoeld in artikel 76m, zesde lid, WVO en legt de raad daarbij drie vragen voor:

- a) Dient de in de brief van 24 november 2009 gevraagde huisvestingsvoorziening te worden toegekend?
- b) Dient ingestemd te worden met het verzoek van het Schoonhovens College tot wijziging van de Verordening voorzieningen huisvesting gemeente Schoonhoven om inwilliging van het verzoek van het Schoonhovens College mogelijk te maken?

- c) Is er bij afwijzing van dit verzoek sprake van ongelijke behandeling van het openbaar ten opzichte van het christelijke voortgezet onderwijs?

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 76m, zesde lid van de WVO brengt de Onderwijsraad het gevraagde advies uit aan de gemeenteraad. De Onderwijsraad veronderstelt dat in dit verband de adviesaanvraag (mede) uitgaat van de gemeenteraad.

1 Wettelijke context

Op grond van de wet van 23 december 2004 "tot wijziging van de Wet op het voortgezet onderwijs vanwege overheveling van taak en budget voor aanpassingen in onderwijshuisvesting van gemeente naar school, alsmede wijziging van die wet, de Wet op het primair onderwijs en de Wet op de expertisecentra met het oog op het jaarlijks bedrag voor huisvestingskosten van andere dan gemeentelijke of niet door de gemeente in stand gehouden scholen" (Stb. 2004, 713 en 714) is de verantwoordelijkheid voor huisvestingsvoorzieningen, in het bijzonder voor "aanpassingen aan de buitenzijde van het gebouw en het terrein" en "aanpassingen aan de binnenzijde van het gebouw" met ingang van 1 januari 2005 in haar geheel overgeheveld naar de schoolbesturen in het voortgezet onderwijs.

Tot 1 januari 2005 konden schoolbesturen in het voortgezet onderwijs nog een beroep doen op de gemeenten voor een vergoeding van kosten voor onderhoud en aanpassing. Na deze datum ontvangen de schoolbesturen de middelen rechtstreeks van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Daarnaast bevat de wet een aantal overgangsbepalingen, onder andere over nog liggende aanvragen en vastgestelde programma's huisvestingsvoorzieningen waarvan de bekostiging voor het jaar waarin de wet in werking treedt (in casu 1 januari 2005) nog niet is aangevangen (artikel V) en over de verrekening van kosten voor achterstallig onderhoud vanwege de overheveling van taak en budget voor aanpassingen in onderwijshuisvesting van gemeente naar school (artikel Va). Overeenkomstig artikel Va stellen burgemeester en wethouders en het bevoegd gezag van de andere dan gemeentelijke scholen gezamenlijk vast of voorzieningen in een slechte bouwkundige staat verkeren als gevolg van het verwijtbaar nalaten van noodzakelijk onderhoud. Indien dat het geval is, betaalt het gemeentebestuur de daarmee gemoede kosten. Het verzoek als bedoeld in punt a van de adviesvraag van het college van burgemeester en wethouders heeft op de uitvoering van voormeld artikel Va betrekking.

2 Overwegingen

Bevoegdheid

Gegeven zijn bevoegdheid krachtens artikel 76m, zesde lid, WVO kan de Onderwijsraad zich slechts uitspreken over de voorgenomen afwijzing van het verzoek tot het opnemen van een aanvullende bepaling in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs van de gemeente Schoonhoven. Hij richt zich daarbij in het bijzonder op de vraag of hiermee het beginsel van gelijke behandeling van het Schoonhovens College ten opzichte van het christelijke voortgezet onderwijs in Schoonhoven in het geding is gebracht. Op de onder punt a van de brief van 12 mei 2011 gestelde vraag van het college van burgemeester en wethouders zal de Raad daarom niet ingaan.

Vraag en toetsingskader

De gemeenteraad draagt ten behoeve van gemeentelijke en andere dan gemeentelijke scholen zorg voor de voorziening in de huisvesting op het grondgebied van de gemeente overeenkomstig het bepaalde in Afdeling 1A, hoofdstuk I van de wet. Hij behandelt daarbij de gemeentelijke en de andere dan gemeentelijke scholen op gelijke voet (artikel 76b, eerste lid). Burgemeester en wethouders stellen daartoe – na overleg met de bevoegde gezagsorganen van de andere dan gemeentelijke scholen op het grondgebied van de gemeente – een huisvestingsprogramma vast voor voorzieningen die voor bekostiging in aanmerking zullen worden gebracht voor andere dan gemeentelijke scholen en voorzieningen die nodig zijn voor gemeentelijke scholen (artikel 76f, eerste lid). Het bevoegd gezag van een andere dan gemeentelijke school kan overeenkomstig het bepaalde in

artikel 76e WVO bij burgemeester en wethouders een aanvraag indienen voor opname van die voorziening in het programma.

Ook voor de vaststelling van de gemeentelijke regeling, in casu de huisvestingsverordening, dient de gemeenteraad voorafgaand op overeenstemming gericht overleg te voeren met de bevoegde gezagsorganen van de andere dan gemeentelijke scholen op het grondgebied van de gemeente (artikel 76m, vijfde lid).

De positie van de besturen van de andere dan gemeentelijke scholen wordt ondersteund door een wettelijke regeling van de adviserende rol van Onderwijsraad in het kader van de vaststelling van het huisvestingsprogramma en van de gemeentelijke regeling (zie ook Kamerstukken II 1995-96, 24455, nr. 47 en Handelingen TK 70 p. 4474-4476). Leidt het zo-even bedoelde overleg over het programma respectievelijk de gemeentelijke regeling niet tot overeenstemming, dan kan de gemeenteraad, al dan niet op verzoek van een bevoegd gezag, de Onderwijsraad om advies vragen over de vaststelling daarvan in relatie tot de vrijheid van richting en inrichting.

In de memorie van toelichting bij het voorstel inzake de Wet op de Onderwijsraad (Kamerstukken 1996-97, 25041, nr. 3, p. 3-4) stelde de regering met betrekking tot dit beoordelingskader: "De Onderwijsraad beziet in het kader van zijn adviestaak het betreffende concept-besluit in relatie tot de vrijheid van richting en inrichting. Daarbij kan de Onderwijsraad ook in zijn oordeel betrekken de vraag of met het besluit geen afbreuk zal worden gedaan aan het beginsel van gelijke behandeling van openbaar en bijzonder onderwijs, indien de veronderstelde ongelijke behandeling is gerelateerd aan de vrijheid van richting en inrichting. Dit is van regeringszijde ook tot uitdrukking gebracht in de mondelinge behandeling van het wetsvoorstel decentralisatie huisvestingsvoorzieningen in primair en voortgezet onderwijs in de Eerste Kamer (Handelingen I, 25 juni 1996, p. 36-1819)."

De raad begrijpt deze opmerkingen aldus, dat hij niet alleen advies dient uit te brengen over de vraag of met het besluit (in casu de weigering tot wijziging van de verordening) inbreuk wordt gemaakt op de vrijheid van richting en inrichting, maar ook over de vraag of met het besluit inbreuk wordt gemaakt op het beginsel van gelijke behandeling van openbaar en bijzonder onderwijs, indien de ongelijke behandeling is gerelateerd aan de vrijheid van richting en inrichting.

Aan de orde is hier de vraag of het voorgenomen besluit van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Schoonhoven tot het niet inwilligen van het verzoek van het Schoonhovens College tot aanpassing van de gemeentelijke verordening voorzieningen huisvesting (artikel 76m, zesde lid, WVO) ten nadele van het Schoonhovens College ongelijke behandeling oplevert doordat inbreuk wordt gemaakt op diens vrijheid van richting en/of inrichting.

Bevindingen

De Onderwijsraad stelt vast dat de in artikel 76m, zesde lid, WVO omschreven toetsingsnorm enkel ter bescherming dient voor en van toepassing is op de positie van besturen van de andere dan gemeentelijke scholen, nu dit lid teruggrijpt op het in het vijfde lid van artikel 76m bedoelde 'op overeenstemming gericht overleg', waaraan deelnemen het gemeentebestuur en de bevoegde gezagsorganen van de andere dan gemeentelijke scholen in de gemeente. De commissie als bedoeld in artikel 82 Gemeentewet, zijnde het bevoegd gezag van het Schoonhovens College, is niet aan te merken als het bestuur van een andere dan gemeentelijke school en komt derhalve de bescherming van artikel 76m, zesde lid, WVO niet toe. In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Decentralisatie huisvestingsvoorzieningen (Kamerstukken II 1995-95, 24455, nr. 3, p. 26) wordt hierover het volgende opgemerkt. "Met het begrip 'een niet door de gemeente in stand gehouden school' dan wel 'een andere dan een gemeentelijke school' wordt niet bedoeld de scholen waarvoor een commissie ex artikel 82 van de Gemeentewet actief is. De reden hiervoor is dat – hoewel de overgedragen bevoegdheden per gemeente verschillend kunnen zijn – de financiële verantwoordelijkheid niet wordt overgedragen. Deze scholen vallen derhalve in principe onder het begrip 'een door de gemeente in stand gehouden school' (primair

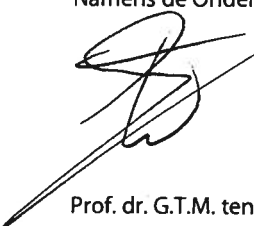
onderwijs) onderscheidenlijk 'een gemeentelijke school' (voortgezet onderwijs). De enige uitzondering betreft de situatie waarin het gaat om huisvestingsvoorzieningen ten behoeve van een nevenvestiging in een andere gemeente."

Nu van het laatste geen sprake is, is de raad van oordeel dat het bevoegd gezag van het Schoonhovens College moet worden beschouwd als het bestuur van een 'gemeentelijke school' die geen partij is bij het op overeenstemming gericht overleg en niet de bescherming toekomt van de adviesvoorziening als bedoeld in artikel 76m, zesde lid, WVO. De Onderwijsraad komt derhalve aan beantwoording van de in het verzoekschrift gestelde vraag niet toe.

3 Conclusie

Het verzoek van het gemeentebestuur van Schoonhoven is niet ontvankelijk.

Namens de Onderwijsraad,

Prof. dr. G.T.M. ten Dam
Voorzitter

Drs. A. van der Rest
Secretaris